

En Güzel Boşanma Lîkâyeleri

Zeynep Rade

CEP
TE
KİTAP
LAR

Annem için...

İÇİNDEKİLER

Ölüm Bizi Ayırana Kadar /	11
Metrobüs Jürisi /	35
Küçülen Mektuplar /	41
Bedava Beddua /	87
Erkek Severse /	93
Çocuk Anaya, Zigon Babaya /	97
Siberallem Usulü /	107
Mr. and Mrs. Brown /	113
İlam Hazretleri /	117
Ercan Bey /	125
Sevginin “Baba” Hâli /	131
Waterloo ve Senihanımteyze /	133
Üç Maymun /	137
Meral /	143
Son Toplantı /	147
Maydanozun Dikeni /	177

ÇOCUK ANAYA, ZİGON BABAYA

“Dur kızım!”

Kâtibe, şaşkınlıkla ellerini klavyeden çekip kucağına koydu.

Hâkim Süleyman, okumakta olduğu protokolde “zigon”lu maddeye gelince yanlış görüyorum sanıp durmuştu.

“Zigon efendim. Zi-gon! ” dedi Avukat Feryal Hanım.

Feryal Hanım, erkek tarafının avukatıydı ve davayı cansiparane götürüyordu. Sıcağa yenik düştüğü için cüppesini omuzlarından aşağı kaydırmak suretiyle tutuyor, onu bir şal gibi kollarında taşıyordu. Bu hâlde, sallantılı avize küpeleri daha bir ortaya çıkmıştı. Tıpkı ikinci ve üçüncü gerdanı gibi.

Boşanma davasında, oturma sırasından anlaşıldığı üzere adam kadını boşuyordu; davacı duvar tarafında, davalı koridor tarafındaydı. Başta mübaşir yanlış oturduklarını zannedip engellemek istedi. Ancak hayır, sandığı gibi değildi. Adam bir türlü kendini toparlayamıyordu. Davalı kadına baktı. Endam, kaş, göz. Kocası böyle bir kadını, çocuğa rağmen boşadığına göre kim bilir kendine nasıl bir metres tutmuştu. Hey maşallah. Görünüşe bakılırsa yüklü bir tazminat ödeyecekti. En az bir daire parası. Hatta iki. Bir de otomobil. Belki yazlık da vardı. Kocanın göbeğine bakılırsa adam varlıklıydı. Mübaşir, paraları düşününce zevkle titredi. Nasılsa kendi cebinden çıkmayacaktı.

Protokolün ilk maddesinde, çocuk anneye veriliyordu. İkinci maddedeysse zigon, babaya verilmişti. Hâkim kâtibenin durduğundan emin olduktan sonra sorusunu yineledi.

“Zigon?”

Avukat Feryal Hanım rahatsızca kıpırdandı. Ağırlığını bir bacağından diğer bacağına verdi. Bir de apartman topuk rahat demişlerdi. Cevap vermeden önce elini platin sarısı saçlarında gezdirdi.

Hâkim yine sordu, “Zigon nedir? Nedir zigon?”

“Zigon, Hâkim Bey, böyle kare şeklinde, şu boy, iç içe geçmeli üç adet şey! Masa gibi. Bildiğimiz tahtadan.” Eliyle havada bir şeyler çizdi.

Mübaşir ile kâtibe birbirlerine baktı. Feryal Hanım köpüklü saçlarının uçlarını mıncıklıyordu.

“Zigonun ne olduğunu herhalde biliyoruz! Boşanma protokolünde ne işi var diyorum!”

Kadın pembe ojeli parmaklarıyla, yanındaki adamı gösterdi.

“Müvekkilim Şişman Bey için manevi değeri var efendim” dedi ve çerçevesini taşıyarak çizdiği dudaklarını öpecek gibi hâkime uzattı. Hâkim bakışlarını karşı tarafın avukatına çevirdi, itiraz gelmemişti. Feryal Hanım devam etti.

“Hâkim Bey biliyorsunuz, bizimkisi çekişmeli değil, anlaşmalı boşanma. Yani protokolde mutabık kaldık bile. Çocuğun velayeti anneye...”

“Zigonunki de babaya mı?” Hâkim cümleyi tamamlamıştı.

Mübaşirin elinden onca boşanma geçmiş, o güne dek zigonlusunu ne görmüş, ne işitmişti. Zigon sözcüğünün bilmediği başka bir anlamı olup olmadığını düşünürken, boyalı karı onun da cevabını vermişti. Bildiği sehpaydı işte! Gömleğinin yeniyle terini sildi. Besbelli adamcağız maneviyatlı bir kişiydi. Gerekirse milyonları sayacak ama büyük büyük ninesinden kalma zigon takımını ne pahasına olursa olsun baba evine geri götürecekti. Helal olsun. Başta adamın göbeğini tiksinc bulmuştu ama bak, ailesinin malını kimseye yedirmiyordu. Bu kimse, kendi çocuğu dahi olsa...

Kâtibe, hâkimin işaretiyle yazmaya devam etti. Mübaşir kapı aralığında serinlemeye hepten boş vermiş, salonun ortasından ayrılmıyordu. Kafası hâkime dönük, gözleri karı-koca arasında gidip geldi. Zigon hadisesi bitmiş miydiii, bitmemiş miydi? Kocanın dediği manevi değer neydi? Kadına baktı... Adı neydi ki bunun?

Kadının adı Deniz'di. Başı öne eğik, öylece duruyordu. Etrafında olan bitene kayıtsız, üzgün bir hâli vardı. Bir şey hissetmiş olmalı ki gözlerini mübaşire doğru kaldırdı. O sırada hâkimin sesi işitildi.

"Yaz kızım. Bebek Can Sağlam'ın velayetinin annesi Deniz Sağlam'a verilmesi... İştirak nafakasının... Kızım dur!"

Kâtibe derhal ellerini kucağına koydu.

Süleyman Hoca gözlüklerinin üstünden taraflara baktı.

"Bu nafaka ne zamandan beri var?"

"Efendim, müvekkilim ayrı eve geçtiğinden beri karşı tarafa belli miktarlarda ödeme yapmaktadır, tedbir nafakası olarak."

"Yapılan ödeme ne kadar? Burada yazan tutar mı?"

"Evet efendim, tutar orada yazan kadar."

Tutar, tutar... Üç mü, beş mi? Mübaşirin keyfi kaçtı. Duruşma yarılacağı hâlde kimsenin ağzından daha bir gıdım rakam işitmemişti. Davayı iplemiyordu ama iş paraya gelince ödenecek rakamlar ne kadar büyürse, evvelezel boşamak istediği karısına siniri o derece sönerdi. Deniz denen kadına bir daha baktı. Üstü başı hiç de öyle ahım şahım değildi. Siyah etek, beyaz gömlek, düz ayakkabı. Bir ara kadının sallandığını gördü, günlerdir uyumamış gibiydi. Hâkim devam etti.

"Davalı, şayet mevcut ya da beklenen menfaatinin boşanma nedeniyle zedelendiğini düşünüyorsa, bu durumda uygun bir maddi tazminat ya da nafaka isteyebilir."

Hâkim, Avukat Feryal'e döndü, "Bu tedbir nafakası, iştirak nafakasına dönüşebilmek için yeterli görünmüyor. Çok az."

“Efendim, karşı taraf, yani bu kadın, bizim bu teklifimize ‘Evet’ dedi bi kere. Biz de kendisine bu tutarı bundan birkaç ay öncesinden başlayarak ödemeye başladık.”

“Biz kim?”

“Bilmem. Siz kim?”

“Biz dediniz ya, biz kim?”

“Haa biz, yani müvekkilim ve ben.”

“İkiniz birlikte mi?”

“Hayır tabii, şey, kendisi demek istedim. Tombik Bey yani.”

Mübaşir atıldı, “Şişman!” dedi Feryal Hanım’a doğru.

“Efendim?” dedi kadın, alnından akan teri silerek. Elindeki dosyayla yelpazelenmeye başlamıştı.

“Müvekkiliniz Tombik değil, Şişman!”

“Ay öyle mi dedim? Şişman diyecektim. Şişman Bey, evet. Siz birden sorunca sıcaktan şey yapamadım.” Feryal Hanım mübaşire boyalı kirpiklerinin altından, müteşekkir baktı.

“Mutabık kaldınız yani? Öyle mi?” dedi Hâkim, Deniz’e dönerek.

“Evet efendim” dedi Deniz. Sesi zayıf ama kararlı çıkıyordu.

Salon yine sessizliğe büründü. Mübaşir belli belirsiz hâkimin kürsüsüne yanaştı. Süleyman Hoca bir türlü kararı bağlamıyordu. Hâkim, Deniz’e bakarak devam etti.

“Davalı ayrıca boşanmaya neden olan olaylar yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf, kusurlu olan diğer taraftan manevi tazminat olarak uygun miktarda para ödenmesini isteyebilir.”

Şişman Bey, avukatının kulağına eğildi. Feryal Hanım fısıltıları kafasıyla onayladı.

“Sessizlik! Aranızda konuşmayın! Mesele nedir?” dedi hâkim.

“Mesele, şu efendim... Şimdi, boşanma yüzünden kişilik hakkı saldırıya uğrayan taraf biziz bir kere.”

“Davalı taraf, sizin kişilik hakkınıza mı saldırdı?”

“Ee, yani.”

“O hâlde açıklayın. Çocuğa bakabilmek için işini bırakan davalı. Yetersiz gelirine rağmen bebeğin velayetini alan taraf da davalı. Üstelik velayeti vermeyi siz istemişsiniz.”

“Evet istedik, çünkü erkek başımıza bakamayız yani, çocuğun salahiyeti açısından. Menfaati açısından. Ayrıyeten müvekkilimin kişilik hakkı resmen saldırı altında.”

“Öyle mi?” Hâkimin sesi yumuşaktı.

“Evet. Müvekkilimin kişilik hakkının saldırıya uğradığını... Bir dakika pardon...” Feryal Hanım böğrünü dürten müvekkiline kulağını uzatıp kafasını salladıktan sonra devam etti. “Kanıtlayabiliriz. Kusurlu olan diğer taraftan manevi tazminat olarak para isteyebiliriz ama istemedik. Eğer şartlarımızı kabul etmezse, isteyebiliriz. Yani, müvekkilim isteyebilir.”

Hâkim tatlı bir gülümsemeyle öne eğildi.

“Ama hanımefendiciğim, çok değerli müvekkilinizin kişilik hakkının saldırıya uğradığını gösteren herhangi bir belge sunmamışsınız. Dosyada göremedim.”

“Sunmadık, çünkü gerek duymadık. Ama orası, yani o kadın, tutara itiraz ederse, o zaman biz de manevi tazminat isteriz. Ayrıca zigonu da istiyoruz!”

Mübaşir bayılmak üzereydi. Odada bir tur atıp yerine döndü. Hangi tutar? Ne hâkim ne de taraflardan ses çıkmıyordu. Hem bu zigon neyin nesiydi! Demek sadece kendi değildi sıcaktan saçmalayan. Hele şükür, haftaya adli tatil başlıyordu.

Hâkim devam etti.

“O hâlde bu saldırının türünü mahkemeye de söyleyebilir misiniz rica etsek, biz de bilelim.” Deniz ve avukatından ses çıkmadı.

“Öncelikle müvekkilim evliliği boyunca -bunu davalıya gönderdiğimiz mahkeme celbinde de ifade ettik- kendi evinde huzur ve huşu içinde bir lokma yemek yiyememiştir.”

“Öyle mi, vah vah. Neden?”

Şişman Bey, Feryal Hanım’a kafasını sallayarak müsaade etti.

“Söyle ki, müvekkilim akşamları eve geldiğinde davalı taraf hep kendi istediği yemekleri yapmış, zeytinyağlılar, efendime söyleyeyim böyle garip garip sebze yemekleri, salatalar, fırında bir şeyler. Yani bir gün bir kol böreği açsın, talaş böreği yapsın, hayır. Beyefendi ağız tadıyla bir kuru fasulye-pilav dahi yiyememiştir. ‘İçine soğan koyma’ dedikçe bu kadın, ‘soğan antibiyotiktir, şifadır, rende yaparım tadını almazsın’ demiş, mamafih müvekkilim her seferinde tadını almış ve elbet yiyememiştir.”

Salondakiler Şişman Bey’in göbeğine baktı. Adamın ceketini aralayan kütle, geniş bir kavis yaparak öndeki tahta parmaklıklara dayanıyordu.

Avukat hanım devam etti. “Bundan ötürü bir gün karnı doymamış; hâl böyleyken kendine ya tost yapmış ya da dışardan söylemek zorunda kalmıştır. Tanıklarımız var.”

“Kim onlar?”

“Pizzacı, hamburgerci, köfteci bir de dondurmacı.”

“Peki, devam edin.”

“Hatta bir seferinde davalı, yani bu kadın ve çocuk, mağdur müvekkilime ait iki kutu Kireçburnu kurabiyeyi, sakladığı giysi dolabında bulmuş, misafirlerle beraber oturup bir güzel yemişler, üstüne üstlük eve temizliğe gelen yardımcıya buyur etmişlerdir. Şahitlerimiz var. Elimizde deliller var. Sonuçta müvekkilim aç bi-ilaç yaşamıştır. Evliliği süresince bir doygunluk hissi almamıştır Sayın Hâkim!”

“Anlaşıldı” dedi hâkim iç çekerek. “O hâlde bir sonraki maddede de bakalım. Bir sonraki madde; ‘davalının yeniden evlenmesi ya da bebek Can Sağlam’ın on sekiz yaşını doldurması durumunda davalının eşyaların yarısını alarak evi boşaltması’ diyor. Yarısını alarak mı? Dur kızım, yazma! Bu davada ben söylemeden yazma! Eşyanın yarısı mı?”

“Aynen efendim, eşyaların yarısı.”

“Çocuk şu anda üç yaşında. On beş yıl aradan sonra eşyanın yarısını mı alacaksınız?”

Hâkim soruyu Şişman Bey’e sormuştu. Adam kıpırdandı, kıpırdandı, dudaklarını bir şey söyleyecekmiş gibi birbirinden ayırdı, bir şeyler mırıldandı ancak işitilmedi.

Feryal Hanım atıldı.

“Eşyalar zaten müvekkilime ait efendim. Davalı hanım en başından eve iki bavuluyla girmiştir. Dolayısıyla eşyalar Şişman Bey’indir. Ancaak şimdilik davalının tasarrufuna bırakılmıştır ve...”

“Ben onu sormuyorum. ‘Eşyaların yarısı’ yazmışsınız...”

“Evet efendim öyle yazdık.”

“Ben de müvekkilinize sormak istiyorum...”

“Buyurun efendim, sorun” dedi Feryal Hanım.

“Eşyaların hangi yarısını alacaksınız! Burada yazmıyor...”

Şişman Bey’in bakışları tavandan aheste indi, kâtibenin klavyesinde durdu ve nihayet hâkimin sol omzuna kondu. Az önce mırıldandığı ses öbeğini yineledi.

“Oöğğ.”

Açık pencereden dolan trafik uğultusu ve koridor gürültüsü dışında salonda çıt çıkmıyordu. Hâkim makineli tüfek gibi sorularına devam etti. Lise, on sekiz yaşında bitiyordu. Çocuğun üniversite masrafları ne olacaktı? O zaman geldiğinde çocuk, annesiyle nerede yaşayacaktı? Çocuk babasıyla hangi gün ve saatlerde görüşecekti? Görüş günleri yazılmamıştı. Tatillerde görüş nasıl olacaktı? Ne var ki sorduğu soruların hiçbirine cevap alamadı. Deniz ilgiyle hâkime bakıyordu.

Hâkim, “Toparlayalım. Dava tarihinden itibaren, çocuk ve anne için önce tedbir...”

“Hayır efendim anne için yok! Sadece çocuk için.”

“Çocuk için önce tedbir, boşanmaya karar verilmesi ve kararın kesinleşmesinden sonrası için de, anne için yoksulluk, çocuk için de iştirak nafakası...”

“Hayır efendim, anneye iştirak nafakası yok! Anneye yoksulluk nafakası yok! O tutar çocuk için. Tedbir nafakası ile iştirak nafakası aynı tutar zaten.”

Feryal Hanım boynunda sıralanmış altın kolyelerini düzeltti. Müvekkiline kendinden emin bir gülümsemeyle dönüyordu ki hâkimin sözleri üzerine neye uğradığını şaşırdı.

Adam, Deniz’e konuşuyordu. “Bak kızım, istemiyorsan boşamam.”

Deniz’in yüzünü kalın bir umutsuzluk kapladı.

“Eğer istemiyorsan boşamam. Devletin tarafınıza sağlayacağı bir danışmana altı ay gidersin, sonra duruma bakarsın.” Cevap alamayınca üsteledi, “Boşanmak istiyor musun?”

“Evet efendim.”

“Kararlı mısın?”

Deniz, kocasının gözlerini üzerinde hissediyordu. Duruşma salonundaki en erkek oydu. Canı isterse davayı da açar, daha duruşma görülmeden karısının sağlık sigortasını, kredi kartını iptal ettirir, üstüne yalan söyler, ardından da içip içip kapıya dayanırdı. O, tartışmak istediğinde küsüp odalara kapanan, kavga etmek istediğinde celp gönderendi. Kısacası affetmek kadının göreviydi. Midesi bulanıyordu.

“Evet efendim.”

Deniz’in avukatı da tasdik etti, “Evet efendim, kararlıyız.”

Hâkim derin bir iç çekti. Gözlerini kadından ayırmadan birkaç saniye daha bekledi. Ardından yakın gözlüklerini burnuna öteleyip devam etti.

“Anlaşıldı. Yaz kızım. Bebek Can Sağlam’ın velayetinin annesi Deniz Sağlam’a verilmesine, boşanma kararının kesinleşmesin-

den sonra, boşanma nedeniyle yoksulluğa düşecek tarafın geçimi için, tedbir nafaka tutarının yüzde elli fazlasıyla çocuğa -iştirak adı altında- yine aynı tutarın anne için yoksulluk nafakası adı altında ve süresiz olarak bağlanmasına karar verilmiştir...”

“Ama efendim!” diye haykırdı Feryal Hanım.

“Hükmedilen nafakalar gerekirse icra takibi suretiyle tahsil edilecektir. Her iki nafakanın başlangıcı, duruşma günü itibarıyla-
ladır.”

“Ama, ama...”

“Duruşma günü itibarıyla! Bu kadar!” Sözlerinin anlaşıldığını anlamak için gözlerini salonda dolaştırdı. “Bu kadar.”

Mübaşir soru dolu bakışlarını hâkim ve avukatlara çevirdi.

Adam ve Feryal Hanım aynı anda haykırdı.

“Peki zigon! Zigon ne olacak?”

Hâkim Süleyman yakın gözlüklerini çıkartıp kürsüye bıraktıktan sonra arkasına yaslandı.

“Evet. Zigon... ne... olacak?..”

Gözlerini duruşma salonunda gezdirdi. Herkes ağzından çıkacak sözcükleri bekliyordu.

“Yaz kızım... Davacının kendi beyan ve ısrarı üzerine, zigonun manevi değeri olduğu anlaşılmıştır. Bunu göz önünde bulundurarak, bebek Can Sağlam’ın şiddetle bahsedilen manevi değerden ayrı kalmaması ve ‘baba-oğul kutsal birlikteliği’ nin bozulmaması için, bahse konu zigonun baba ile oğul arasında eşit olarak bölüş-türülmesine karar verilmiştir. Ne var ki zigon üç parçadır.

Bundan ötürü mahkemenin tayin ettiği bir marangoz ustası bilirkişinin hızar ile zigonu tam ortadan ikiye bölmesine, temyiz yolu kapalı olmak üzere, karar verilmiştir! Hayırlı olsun!”